Sveti Janez Zlatousti

Pridige na 1 Pavlovo pismo Korinčanom

1 Korinčanom 7,1-16

Zdaj pa glede stvari, o katerih ste mi pisali: dobro je za moškega, da se ne dotika ženske. Toda zaradi nečistosti naj ima vsak moški svojo ženo; in vsaka ženska naj ima svojega moža.

POTEM, ko je popravil tri najtežje stvari, ki so jim jih očitali, eno, motnjo Cerkve, drugo, o nečistniku, tretjo, o pohlepni osebi, odtlej uporablja blažjo vrsto govora. In vmes vstavi nekaj spodbude in nasvetov o zakonski zvezi in devištvu, s čimer poslušalcem da nekaj predaha od bolj neprijetnih tem. Toda v drugem pismu stori nasprotno; začne z blažjimi temami in konča z bolj bolečimi. In tudi tukaj, potem ko je končal svoj govor o devištvu, se znova spusti v zadeve, ki so bolj podobne graji; ne zapisuje vsega po rednem vrstnem redu, ampak spreminja svoj govor v eno ali drugo vrsto, kot je zahtevala priložnost in nujnost zadev pri roki.

Zato pravi: "Zdaj pa glede stvari, o katerih ste mi pisali pisali." Kajti pisali so mu: "Ali je prav, da se vzdržimo od žene ali ne:", in ko odgovarja na to in daje pravila o zakonski zvezi, uvaja tudi govor o devištvu: "Dobro je za moškega, da se ne dotika ženske."

"Kajti če," pravi, "vprašaš, kaj je odlično in vzvišeno, bolje je, da nimaš nobene povezave z žensko: če pa vprašaš, kaj je varno in koristno za tvojo lastno slabost, bodi povezan z zakonsko zvezo." Ker pa je bilo verjetno, kot se dogaja tudi zdaj, da bi mož morda hotel, žena pa ne, ali morda obratno, opazujte, kako razpravlja o vsakem primeru. Nekateri sicer pravijo, da je ta govor naslovil na duhovnike. Toda jaz, sodeč po tem, kar sledi, ne bi mogel trditi, da je tako: saj ne bi dal svojega nasveta v splošnih izrazih. Kajti če bi pisal te stvari samo za duhovnike, bi rekel: "Dobro je, da se učitelj ne dotika ženske." Toda zdaj je to naredil za splošno uporabo, rekoč: "To je dobro za moškega;"; ne samo za duhovnika. In spet: "Si ločen od žene? Ne išči žene." Ni rekel: "Ti, ki si duhovnik in učitelj,", ampak nedoločno. In celoten njegov govor se nadaljuje v celoti v istih tonih In ko pravi: "Zaradi nečistosti, naj ima vsak moški svojo ženo", s samim vzrokom, ki je naveden za koncesijo, vodi ljudi k zdržnosti.

Ver. 3. "Mož naj izpolnjuje dolžnost do žene: prav tako žena do moža." način, kako žena uboga moža."

Kaj pa pomeni "dolžna čast? Žena nima oblasti nad svojim telesom;"; ampak je hkrati suženj in gospodarica moža. In če se izogibaš službi, ki ti pripada, si

grešila zoper Boga. Če pa se želiš umakniti, mora biti to z moževim dovoljenjem, čeprav je to le za kratek čas. Kajti to je razlog, zakaj to zadevo imenuje dolg, da pokaže, da nihče ni gospodar svojega telesa, ampak da sta drug drugemu služabnika.
Ko torej vidiš vlačugo, ki te mika, reci: "Moje telo ni moje, ampak od moje žene." Enako naj reče tudi ženska tistim, ki bi spodkopavali njeno čistost: "Moje telo ni moje, ampak mojega moža." Če torej ne mož ne žena nimata oblasti niti nad svojim telesom, še manj jo imata nad svojo lastnino. Poslušajte, vse, ki imate može in vsi, ki imate žene: da če ne smete šteti svojega telesa za svojo last, še manj svojega denarja. Drugje priznavam, da daje možu obilno prednost, tako v Novi zavezi kot Stari, rekoč, (h apostrofh sou, LXX. Gen. iii. 16.) "Po možu boš hrepenela, on pa bo gospodoval nad teboj." Pavel to stori tudi tako, da naredi razliko in piše (Efež. v. 25, 33.) "Možje, ljubite svoje žene; žena pa naj spoštuje svojega moža." Toda na tem mestu ne slišimo več o večjem in manjšem, ampak je ena in ista pravica. Zakaj pa to? Ker je njegov govor bil o čistosti. "V vseh drugih stvareh," pravi, "naj ima mož prednost; ne pa tam, kjer je vprašanje o čistosti." "Mož nima oblasti nad svojim telesom, niti žena." Velika je enakost časti in nobene prednosti.
Verz 5. " Ne odtegujta se drug drugemu, razen morda za nekaj časa, in sicer sporazumno,."Kaj pa to pomeni? "Naj žena," pravi, "ne izvaja vzdržnosti, če mož ne želi; niti mož brez ženinega soglasja." Zakaj pa to? Ker iz tega izvirajo velike težave; prešuštva in nečistovanja, ter uničenje družin se pogosto zgodijo zaradi tega. Kajti če moški imajo svoje žene, se vdajajo nečistovanju, toliko bolj, če jih prikrajšate za to tolažbo. In dobro pravi: "Ne prikrajšujte; prevara" tukaj in "dolg" zgoraj, da bi pokazal strogost pravice oblasti v vprašanju. Kajti da bi nekdo prakticiral vzdržnost proti volji drugega je "prikrajšanje;" ne pa tako, s soglasjem drugega: nič bolj, kot če bi se štel prikrajšanega, če mi po prepričevanju vzamete karkoli mojega. Ker samo on prikrajša, ki vzame proti volji drugega in s silo.

Stvar, ki jo mnoge ženske počnejo, delajo greh namesto pravičnosti. S tem postanejo odgovorne za moževo nečistost in razdirajo vse. Medtem ko bi morale ceniti slogo nad vsem stvari, saj je to pomembnejše od vsega drugega.

Če želite, si jo bomo ogledali z vidika dejanskih primerov. Tako, recimo žena in mož, in naj bo žena vzdržna, brez soglasja njenega moža; no, potem, če zaradi tega stori nečistovanje, ali čeprav se vzdržuje nečistovanja, se razjezi in postane nemiren in se razgreje in prepira in povzroča vse vrste težav svoji ženi; kje je dobrobit od posta in vzdržnosti, razdor storjen iz ljubezni? Ni ga. Kajti kakšni čudni očitki, koliko težav, kako velika vojna mora seveda nastati!

Kajti ko sta v hiši mož in žena v sporu, hiša ne bo nič boljša kot ladja v nevihti, ko je kapitan v slabih odnosih z krmarjem. Zato pravi: "Ne prikrajšujte drug drugega, razen po dogovoru za določen čas, da se posvetite molitvi." To je molitev z nenavadno gorečnostjo, kar pomeni v izrednih razmerah. Kajti če bi prepovedoval tistim, ki imajo spolne odnose drug z drugim, da molijo, kako ima smisel tudi "molitev brez prestanka"? Torej je torej mogoče živeti z ženo in vendar paziti na molitev. Toda z vzdržnostjo je molitev popolnejša. Kajti ni rekel samo: "Da bi molili;" ampak: "Da se bosta lahko posvetila molitvi;" o čemer govori, ni vzrok nečistost, ampak večja miselna zbranost.
"In bodita spet skupaj, da vas Satan ne izkuša." Tako, da se ne bi zdelo, da gre za izrecno določbo, doda razlog. In kaj je to? "Da vas Satan ne izkuša." In da bi razumeli, da ni samo hudič tisti, ki povzroča ta zločin, jaz mislim prešuštvo, doda: "zaradi vaše nezdržnosti."
"Toda to pravim kot dovoljenje, ne kot zapoved. Kajti jaz bi želel, da bi bili vsi ljudje taki, kot sem jaz; v stanju vzdržnosti." To počne na mnogih mestih, ko svetuje o težkih zadevah; izpostavi sebe in pravi: "Posnemajte me, mene."
"Vendar ima vsak človek svoj dar od Boga, eden po tem načinu, drugi pa po tistem." Tako, ker vas je hudo obtožil rekoč: "zaradi vaše nezdržnosti," vas spet tolaži z besedami: "vsak ima svoj dar od Boga;" ne izjavlja, da za to krepost ni treba naše gorečnosti, ampak, kot sem že prej rekel, da vas potolaži. Kajti če je to "dar" in človek k temu nič ne prispeva, kako praviš: "Ampak (v. 8.) pravim neporočenim in vdovam, dobro je, če ostanejo tako kot jaz: (v. 9.) če pa nimajo zdržnosti, naj se poročijo?" Ali vidite močan občutek Pavla, kako hkrati nakazuje, da je zdržnost boljša, vendar ne sili osebe, ki je ne more doseči; ker se boji, da ne bi prišlo do kakšne žalitve?
"Kajti bolje se je poročiti, kot pa goreti." Nakazuje, kako velika je tiranija poželenja. Kar misli, je nekaj takega: "Če morate prenašati veliko nasilja in goreče želje, se umaknite od svojih bolečin in trudov, da ne bi bili morda uničeni." Ver. 10. "Poročenim pa zapovedujem, vendar ne jaz, ampak Gospod." Ker je to zakon, ki ga je izrecno določil Kristus, ki jim ga bo prebral o "neodpuščanju žene brez nečistovanja;" (S. Mat. v. 32; xix. 9; S. Mark x. 11; S. Luke xvi. 18.) zato pravi: "Ne jaz." Res je, kar je bilo prej rečeno, čeprav ni bilo izrecno navedeno, vendar je tudi to njegova odredba. Toda to, vi vidite, je izrekel z izrecnimi besedami. Tako da imajo besede "jaz in ne jaz" to razliko v pomenu. Da si ne bi predstavljali celo njegovih lastnih besed kot človeške, je zato dodal: "Kajti mislim, da imam tudi jaz Božjega Duha."
Kaj je torej to, kar je "Gospod zapovedal poročenim? Da žena ne odide od svojega moža: (v. 11.) če pa odide, naj ostane neporočena ali pa se spravi s svojim možem." Tukaj, ker se je tako zaradi zdržnosti kot drugih pretvez in

zaradi slabosti značaja, (mikroyukias.) zgodilo, da je prišlo do ločitev: bolje bi bilo, pravi, da se take stvari sploh ne bi dogajale; vendar, če se zgodijo, naj žena ostane s svojim možem, če ne da bi živela z njim, pa tako, da ne predstavi nobenega drugega, da bi bil njen mož.
Ver. 12. "Drugim pa govorim jaz, ne Gospod. Če ima kateri brat ženo, ki ne veruje, in je zadovoljna, da živi z njim, naj je ne zapusti. In če ima katera žena moža, ki ne veruje, in je zadovoljen, da živi z njo, naj ga ne zapusti." Kajti tako kot je pri razpravljanju o ločitvi od nečistnikov zadevo olajšal s popravkom, ki ga je uporabil pri svojih besedah, rekoč: "Vendar ne povsem z nečistniki tega sveta;" tako tudi v tem primeru poskrbi za obilno lahkotnost dolžnosti, rekoč: "Če ima katera žena moža ali mož ženo, ki ne veruje, naj je ne zapusti." Kaj praviš? "Če je nevernik, naj ostane z ženo, ne pa, če je nečistnik?
In vendar je nečistovanje manjši greh kot nevera." Priznam, nečistovanje je manjši greh: toda Bog izjemno prizanaša tvojim slabostim. In to je kar stori glede žrtve, rekoč: (S. Mat. v. 24.) "Pusti žrtev in se spravi s svojim bratom." To tudi v primeru človeka, ki je dolgoval deset tisoč talentov. Tudi njega ni kaznoval, ker mu je dolgoval deset tisoč talentov, ampak ker je zahteval nazaj sto penijev od svojega so-služabnika, se mu je maščeval.
Potem, da se žena ne bi bala, kot da bi postala nečista zaradi spolnega odnosa s svojim možem, pravi: "Kajti"neverujoči mož je posvečen v ženi, in neverujoča žena je posvečena v možu." In vendar, če "kdor se drži vlačuge, je eno telo," je povsem jasno, da je tudi ženska, ki je združena z malikovalcem, eno telo. No: je eno telo; vendar ne postane nečista, ampak čistost žene premaga nečistost moža; in spet, čistost verujočega moža premaga nečistost neverujoče žene. Kako je torej v tem primeru nečistost premagana in zato dovoljeno občevanje; medtem ko v ženski, ki se prostituira, mož ni obsojen, če jo izžene? Ker tukaj obstaja upanje, da se lahko izgubljeni ud reši skozi zakonsko zvezo; v drugem primeru pa je zakonska zveza že razvezana; in tam sta spet oba pokvarjena; tukaj pa je krivda samo v enem od njiju. Mislim nekaj takega: tista, ki je bila kriva nečistovanja, je popolnoma gnusna: če torej "kdor se drži vlačuge, je eno telo," postane tudi on gnusen, ker ima odnos z vlačugo; zato vsa čistost izgine. Toda v primeru pred nami ni tako. Ampak kako? Malikovalec je nečist, toda žena ni nečista. Kajti če bi bila res partnerica z njim v tem, v čemer je on nečist, mislim na njegovo brezbožnost, bi tudi sama postala nečista. Toda zdaj je malikovalec nečist na en način, žena pa ima z njim občestvo na drug način, v katerem ni nečist.
Kajti zakonska zveza in mešanje teles je tisto, v čemer je občestvo.Spet, obstaja upanje, da se lahko tega človeka pridobi nazaj po njegovi ženi, kajti ona je popolnoma njegova: toda za drugega ni zelo lahko. Kajti kako bo tista, ki ga je

v preteklosti osramotila in postal druga in uničila pravice zakonske zveze, imela moč pridobiti nazaj tistega, ki ga je prizadela; njega, poleg tega, ki še vedno ostaja pri njej kot tujec? Spet, v tem primeru, po nečistovanju mož ni mož: toda tukaj, čeprav je žena malikovalka, moževe pravice niso uničene. Vendar pa ne priporoča preprosto sobivanja z nevernikom, ampak s kvalifikacijo, da to želi. Zato je rekel: "In on sam naj bo zadovoljen, da živi z njo." Kajti, povej mi, kakšna škoda je, ko dolžnosti pobožnosti ostanejo neokrnjene in obstaja dobro upanje glede nevernika, da tisti, ki so že združeni, tako ostanejo in ne prinašajo nepotrebnih vojn? Kajti vprašanje zdaj ni o tistih, ki še nikoli niso prišli skupaj, ampak o tistih, ki so že združeni. Ni rekel: Če si kdo želi vzeti neverujočo ženo, ampak: "Če ima kdo neverujočo ženo." Kar pomeni, če je kdo po poroki ali poročitvi prejel besedo pobožnosti, potem pa druga stran, ki je ostala v neveri, še vedno hrepeni po tem, da bi živela skupaj, naj se zakonska zveza ne prekine. "Kajti," pravi, "neverujoči mož je posvečen v ženi." Tako velika je preobilica tvoje čistosti. Kaj torej, ali je Grk svet? Zagotovo ne: kajti ni rekel: On je svet; ampak: "Posvečen je v svoji ženi." In to je rekel, ne da bi pomenilo, da je svet, ampak da bi žensko čim bolj osvobodil njenega strahu in vodil človeka, da si želi resnice. Kajti nečistost ni v telesih, v katerih je občestvo, ampak v umu in mislih. In tukaj sledi dokaz; namreč, da če ti, ki si še vedno nečist, imaš potomstvo, otrok, ki ni samo od tebe, je seveda nečist ali pol čist. Toda zdaj ni nečist. K čemur dodaja: "Sicer bi bili vaši otroci nečisti; zdaj pa so sveti;"to je, ne nečisti. Apostol pa jih imenuje "svete", z intenzivnostjo izraza, ki ponovno izganja strah, ki izvira izte vrste suma.
Vet. 15. "Če pa se neverni loči, naj se loči," kajti v tem primeru zadeva ni več nečistovanje. Kaj pa pomeni,"če se neverni loči?" Na primer, če ti naroči, da daruješ in sodeluješ v njegovi brezbožnosti zaradi tvoje poroke, ali pa se loči; bolje bi bilo, da se poroka razveljavi in ne naredi prelom v pobožnosti. Zato dodaja: "Brat ni v suženjstvu, niti sestra, v takih primerih." Če te dan za dnem pretepa in vzdržuje boje zaradi tega, je bolje, da se ločiš. Kajti to namiguje, ko pravi: "Bog nas je poklical v miru." Kajti druga stranka je tista, ki je zagotovila razlog za ločitev, tako kot tisti, ki je storil nečistost.
Ver. 16. "Kajti kako veš, žena, ali boš rešila svojega moža?" To se spet nanaša na tisti izraz, "naj ga ne zapusti." To je, "če ne povzroča težav, ostani," pravi, "kajti v tem je celo dobiček; ostani in svetuj in daj nasvete in prepričuj." Kajti noben učitelj ne bo imel takšne moči, da bi prevladal (Reg. Peisai. Bened. iskusai.) kot žena. In niti, po eni strani, ne nalaga nobene nujnosti nanjo in absolutno zahteva točko od nje, da ne bi spet storil nekaj, kar bi bilo preveč boleče; niti, na drugi strani, ji ne reče, naj obupa: ampak pušča zadevo v

negotovosti skozi negotovost prihodnosti, rekoč: "Kajti kako veš, žena, ali boš rešila svojega moža? Ali kakoveš, mož, ali boš rešil svojo ženo?"